

Por unha alianza no sector industrial galego

Nunha era de intenso cambio tecnolóxico e globalización económica, o sector manufactureiro galego está sufrindo fortes presións de grande impacto na súa capacidade para xerar valor e emprego. Tal e como se leva expresando nos últimos anos na Memoria Socioeconómica de Galicia elaborada polo Consello Económico e Social (CES), esta dinámica está xerando importantes prexuízos no efecto que tradicionalmente ten o sector manufactureiro sobre o crecemento da nosa economía.

En primeiro lugar, dificulta o avance na produción e xeración de coñecemento en bens de equipo, o cal representa o cerne do noso potencial para estabilizar un crecemento económico sostido. Doutro lado, os problemas do noso sector manufactureiro exercen un efecto multiplicador negativo sobre o desenvolvemento dunha parte importante das actividades de servizos que forman parte da súa cadea de valor. En terceiro lugar, tendo en conta que só o 20% do comercio internacional está composto por servizos, a fortaleza do noso sector manufactureiro condiciona significativamente a nosas posibilidades exportadoras e, por tanto, a nosa capacidade de inserción na economía internacional.

Para o CES, a elaboración dunha diagnose pasa por identificar as dúas grandes forzas motrices que condicionarán nos próximos dez anos as nosas posibilidades de emendar a situación actual:

Por unha banda, aínda con certos altibaixos, existe unha crecente integración económica –alén da europeización da nosa economía– motivada pola espectacular redución dos custos de transporte e comunicación, así como pola diminución das barreiras técnicas e legais ao intercambio internacional de bens, servizos, capital, coñecemento e, en menor medida, persoas. A competencia nos mercados tradicionais

das empresas galegas procede así, coma sempre, dos países con altas taxas de I+D, pero tamén cada vez con máis forza dun crecente número de países que, ademais de menores custos laborais e medioambientais, contan cun capital humano en rápida expansión dende o punto de vista das súas cualificacións. O certo é que, pese ás fortalezas do noso sector industrial asentadas sobre o dinamismo emprendedor de certos sectores, son cada vez máis evidentes as dificultades que temos para atraer novos investimentos de empresas foráneas e reter os daquelas que xa teñen centros de produción en Galicia.

A próxima xeira de desprazamentos de emprego non provirá, porén, da rivalidade internacional, e moito menos de relocalizacións da produción en lugares próximos a Galicia. O ritmo implacable da automatización estanos aproximando a un cambio de paradigma de consecuencias dificilmente previsibles sobre a cantidade e a cualificación do emprego. A revolución que se está a dar no ámbito da Intelixencia Artificial, aproximadamente dende 2010, xerará no curto prazo novos tipos de emprego e posibilitará o desenvolvemento de modelos de negocio diferentes. Paralelamente, sen embargo, sabemos que se van producir transicións de emprego ás que haberá que facer fronte, tanto no ámbito operario como no máis cualificado. O horizonte mundial a 10 anos remite así a un período de certa incógnita respecto ao crecemento económico, así como á necesidade de abordar posibles niveis de desigualdade que quizais tensionen o Estado de Benestar europeo.

Neste contexto, o CES, como o mais xenuíno foro representativo dos intereses económicos e sociais de Galicia, decidiu liderar unha iniciativa, denominada “**POR UNHA ALIANZA NO SECTOR INDUSTRIAL GALEGO**”, que busca canalizar e intensificar a capacidade de diálogo dos interlocutores sociais galegos para cooperar no desenvolvemento dunha política industrial de longo prazo que asegure un “crecemento económico inclusivo”; idea que fai referencia ao tipo de crecemento no que participan e do que se benefician amplos segmentos da sociedade sen comprometer a capacidade de xeracións futuras para satisfacer as súas propias necesidades.

O “sector industrial” agrupa nesta iniciativa a industria manufactureira e os servizos asociados a súa cadea de valor. Manufacturas e servitización son hoxendía dúas caras da mesma moeda na proposición de valor: deben intensificar a relación entre fabricante e usuario dotando aos produtos tanxibles de servizos intanxibles (e.g., instalación, mantemento, asesoramento, formación, mellora de funcionalidades, instrumentos de cobro e pago, etc.).

En troques, por “política industrial” entenderemos o conxunto de iniciativas que procuran a transformación estrutural da economía cara actividades de maior produtividade.

Baixo este marco analítico, o CES reclama fórmulas de intervención horizontal que actúen sobre o entorno económico sen discriminación sectorial, así como ferramentas que aborden problemáticas verticais concretas de sectores específicos.

Resulta urxente, en primeiro lugar, reflexionar sobre a **REGULACIÓN DAS CONDICIÓNNS MARCO** que dan cobertura á actividade empresarial. Leis, normativas, prácticas empresariais e políticas... deben ser obxecto de reforma porque condicionan os incentivos para liberar o potencial do noso capital humano e emprendedor, incrementar a eficiencia na utilización dos recursos, e desenvolver en xeral as capacidades que garanten un crecemento sostido da produtividade tendo presente a posta en valor das condicións laborais das persoas traballadoras como recurso imprescindible no desenvolvemento industrial galego.

O segundo dos eidos que o CES considera importante repensar é a que ten que ver coa competitividade dos **FACTORES TERRITORIAIS CLAVE**. Boa parte da retórica actual sobre as dificultades do noso sector manufactureiro para competir nos mercados internacionais, e mesmo para atraer novos investimentos, requiren de actuacións decididas en materia de chan industrial, condicionamentos loxísticos, infraestruturas físicas e Tecnoloxías da Información e Comunicación (TIC), custo e calidade da subministración enerxética, e posibilidades de redución e tratamento de refugallos.

En terceiro lugar, todo o potencial de futuro da nosa industria depende das competencias e capacidades que logremos desenvolver no noso **CAPITAL HUMANO** e, en menor medida –dada a nosa limitada capacidade de atracción de talento internacional– da habilidade para captar profesionais e investigadores galegos no exterior, así como persoal técnico e de xestión con localización adxacente no Noroeste peninsular. Resultará particularmente importante deseñar políticas flexibles de adaptación das cualificacións para facilitar transicións non traumáticas de emprego provocadas pola nova xeira de cambios tecnolóxicos.

Un cuarto punto considerado crucial polo CES ten que ver coa **INVESTIGACIÓN E A INNOVACIÓN**. Nun entorno globalizado onde a intensidade e velocidade de difusión do cambio tecnolóxico está xa condicionando a maneira de producir e consumir, o CES considera crucial

complementar a preocupación polo nivel de gasto público en I+D+i cunha obsesión constante e permanente pola eficacia dese gasto. Nun entorno como o actual, faise máis necesario que nunca que as administracións públicas leven intelixentemente o temón da I+D+i nun barco onde os interlocutores sociais poidan remar sincronizadamente.

Finalmente, o CES centra o seu foco de atención sobre o **INVESTIMENTO E ATRACCIÓN/RETENCIÓN DE CAPITALS**. Calquera das áreas de traballo anteriores teñen un efecto significativo sobre este aspecto, pero a súa importancia intrínseca require de actuacións decididas que o CES desexa salientar baixo a forma de iniciativas que afectan á dimensión, acceso ao financiamento e estrutura de capital, ou á apertura comercial e aos fluxos e stocks nos mercados de capitais. Cunha énfase especial, sen embargo, o CES propón unha vixilancia específica sobre a captación de investimentos internacionais e ós incentivos á retención da actividade industrial relocalizable.

Sobre a base desta declaración, a iniciativa “POR UNHA ALIANZA NO SECTOR INDUSTRIAL GALEGO” buscará mobilizar todas as vontades necesarias para consolidar a transición cara un ecosistema adaptativo capaz de xerar emprego estable e de calidade; un ecosistema que compatibilice a consolidación como centro xeográfico de produción material de certos bens e servizos avanzados cunha aposta firme e sostida pola xeración de coñecemento para a innovación.

En Santiago de Compostela, a 2 de xuño de 2017.